

Zastępca Prezydenta
Miasta Poznania

Znak sprawy: Or-II.0003.1.527.2016

Lotus: 141216 - 1224

Pan
Michał Boruczkowski
Rady Miasta Poznania

Poznań, dnia 19 grudnia 2016 r.

Szanowny Panie Radny,

odpowiadając na otrzymaną za pośrednictwem Przewodniczącego Rady Miasta Poznania i przekazaną mi przez Prezydenta Miasta interpelację Pana Radnego w sprawie czyszczenia rzeki Warty i jej dopływów, uprzejmie informuję:

1. „W jaki sposób Miasto dba o czystość terenów nadrzecznych?”

Tereny nadrzeczne wzdłuż rzeki Warty w 2016 roku były systematycznie sprzątane i utrzymywane w czystości, podobnie jak w roku ubiegłym.

W drodze przetargu został wybrany wykonawca usługi polegającej na sprzątaniu wytypowanych terenów nadrzecznych. Umowa z wykonawcą obowiązywała od czerwca do końca października 2016 roku. Tereny nadrzeczne były sprzątane przynajmniej raz dziennie, a na odcinku rzeki Warty na wysokości Chwaliszewa i Starego Miasta dwa razy dziennie. Łącznie w sezonie 2016 wywieziono z terenów nadrzecznych około 2000 m³ odpadów. Jest to znaczący wzrost ilości zebranych odpadów w stosunku do 2015 roku, kiedy wywieziono ich ok. 800 m³. Należy również wskazać, że oprócz zorganizowanego przez Urząd Miasta sprzątania, odbyło się kilka społecznych akcji sprzątania terenów nadrzecznych, które miały również duży charakter edukacyjny.

Ponadto dla zapewnienia jak najwyższego poziomu czystości ustawiono 42 ogólnodostępne kontenery o pojemności 1,1 m³, które były opróżniane dwa razy w tygodniu. Dzięki temu w sposób znaczący zmalała ilość odpadów wyrzucanych bezpośrednio na ziemię.

2. „Czy Miasto Poznań miałoby pomysł na oczyszczenie rzeki Warty zarówno przy wpływanu na obszar Poznania, jak i w momencie jej wypływanu?”

Rzeka Warta jako śródlądowa droga wodna jest zarządzana przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu. W związku z tym Miasto Poznań nie posiada bezpośredniego wpływu na decyzje w zakresie oczyszczania wód rzeki Warty. Urząd Miasta Poznania wielokrotnie wskazywał na potrzebę działań na rzecz oczyszczenia Warty na całym odcinku. Z posiadanych informacji wynika, że ze względu na brak środków finansowych (koszty liczone są w granicach kilkunastu - kilkudziesięciu milionów złotych) w najbliższych latach nie będą prowadzone takie działania. Niemniej przy bardzo niskim stanie wody w rzece w 2015 roku Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej przeprowadził sprzątnięcie brzegów oraz dna rzeki przy samym brzegu.

3. „Czy dno rzeki Warty znajdujące się na obszarze Miasta Poznania jest w jakiś sposób oczyszczane? Czy Miasto Poznań bierze w tym udział?”

Dno rzeki, podobnie jak sama woda jest zarządzana przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Z posiadanych informacji wynika, że raz w roku prowadzone jest trałowanie (usunięcie podwodnych przeszkód) z dna rzeki tuż przed otwarciem drogi wodnej. Całkowite czyszczenie dna rzeki może mieć miejsce jedynie przy jej pogłębianiu, które powinno objąć cały odcinek rzeki. Ze względu na brak środków finansowych (koszty liczone w granicach kilkunastu - kilkudziesięciu milionów złotych), w najbliższych latach nie będą prowadzone takie działania.

4. „Czy są oczyszczane ciekły rzek Cybiny i Bogdanki? Jak często? Kto się tym zajmuje?”

Art. 11. 1. Ustawy Prawo wodne wskazuje, iż prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa (...) wykonują:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej - w stosunku do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych wraz z wodami Zatoki Gdańskiej;
- 2) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej - w stosunku do wód istotnych dla kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wód podziemnych oraz śródlądowych wód powierzchniowych:
 - a) w potokach górskich i ich źródłach,
 - b) w ciekach naturalnych, od źródeł do ujścia, o średnim przepływie z wielolecia równym lub wyższym od $2,0 \text{ m}^3/\text{s}$ w przekroju ujściowym,
 - c) w jeziorach oraz sztucznych zbiornikach wodnych, przez które przepływają ciekły, o których mowa w lit. b,
 - d) granicznych,
 - e) w śródlądowych drogach wodnych;

- 3) dyrektor parku narodowego - w stosunku do wód znajdujących się w granicach parku, z wyłączeniem wód, o których mowa w pkt 2 lit. d oraz lit. e, które są sklasyfikowane w klasie wyższej niż klasa I, na podstawie ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1458);
- 4) **marszałek województwa, jako zadanie z zakresu administracji rządowej wykonywane przez samorząd województwa - w stosunku do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy, oraz w stosunku do pozostałych wód niewymienionych w pkt 1 - 3 .**

Zgodnie z powyższym w stosunku do wód rzeki Cybiny i rzeki Bogdanki zadania związane z własnością wód wykonuje Marszałek Województwa Wielkopolskiego a art. 21. 1. ww. ustawy wskazuje, że obowiązkiem właściciela wód jest ich utrzymanie.

Mimo tego Miasto, mając na uwadze fakt że rzeka Cybina i rzeka Bogdanka stanowią główne osie przyrodnicze miasta Poznania, a doliny tych cieków tworzą zielone płuca miasta i są ulubionym miejscem aktywnego wypoczynku Poznaniaków, prowadzi na poznańskim odcinku rzeki Cybiny i rzeki Bogdanki ciągłe i systematyczne działania promując zastosowanie metod biologicznych intensyfikujących naturalne procesy samooczyszczania się wody w tych ciekach.

Stawy Antoninek, Młyński, Browarny i Olszak zlokalizowane w ciągu rzeki Cybiny, dzięki zagospodarowaniu biologicznemu pełnią funkcję osadników dla transportowanej ciekami zawiesiny oraz wyprodukowanej - dzięki wykorzystaniu dopływających biogenów - materii organicznej. Prowadzone przez Wydział działania (polegające na odmulaniu zbiorników) umożliwiają stałe przywracanie funkcji stawów, jaką jest podczyszczenie wód rzeki Cybiny przed ujściem do zbudowanego w 1952 roku zbiornika wodnego Jezioro Maltańskie, na którym utworzono międzynarodowy tor regatowy. Zasadniczym celem odmulenia stawów zlokalizowanych w ciągu rzeki Cybiny jest przywrócenie pojemności czynnej, która została wyraźnie zmniejszona przez odkładające się na dnie osady.

Renowacja Stawów Strzeszyńskich, będących jednym z elementów kształtujących warunki hydrologiczne i ekologiczne w zlewni rzeki Bogdanki, a co za tym idzie także w tej części m. Poznania, została zaplanowana przez Wydział Ochrony Środowiska U.M.P do wykonania w ramach przedsięwzięcia „Biologiczna odnowa wód rzeki Bogdanki”.

Zasadniczym celem renowacji Stawów Strzeszyńskich – sztucznych zbiorników wodnych (urządzeń wodnych) wybudowanych głównie dla utrzymania w należyтым stanie wód

odprowadzanych do cieką Bogdanka - jest odtworzenie ich zdolności podczyszczających w stosunku do wód dopływających. Prace prowadzone przez Wydział Ochrony Środowiska mające na celu konserwację, pogłębienie i odmulenie stawów oraz usunięcie nadmiaru roślinności wodnej, przyczyniają się do zachowania dotychczasowego charakteru zbiorników i nie skutkują zmianą sposobu użytkowania i zagospodarowania samych stawów, a także terenów do nich przyległych.

Jeziora Strzeszyńskie i Rusałka są zbiornikami leżącymi w ciągu rzeki Bogdanka, na którym zlokalizowane są kąpieliska miejskie, stąd konieczność stałego przywracania odpowiedniego stanu przyrodniczego, miastotwórczego, turystycznego, rekreacyjnego tych akwenów. Wydział realizuje działania oczyszczające oraz rekultywacyjne jeziora.

Prowadzone działania mają charakter zapobiegawczy w stosunku do możliwych do wystąpienia negatywnych zjawisk na zbiornikach (w tym przeciwdziałanie masowemu pojawowi glonów planktonowych w jeziorach), a tym samym zamknięciu kąpielisk.

W wyniku szeregu działań podjętych przez Wydział Ochrony Środowiska o charakterze mobilizującym i wzywającym organizatora kąpielisk do właściwego zagospodarowania infrastruktury sanitarnej na kąpieliskach w tym do ustawienia odpowiedniej ilości toalet. Mieszkańcy mogą cieszyć się w pełni wypoczynkiem na kąpieliskach. Ocena bieżąca jakości wody w kąpieliskach prowadzona przez Państwowy Inspektorat Sanitarny w Poznaniu (w minionych sezonach kąpielowych na przestrzeni ostatnich lat) wskazywała wodę jako przydatną do kąpieli. Badania jakości wody w kąpieliskach nie wykazywały przekroczeń norm dla wód przeznaczonych do kąpieli i tym samym nie było konieczności zamykania kąpielisk. Wydział Ochrony Środowiska UMP prowadzi szereg działań mających na celu utrzymanie w należyłym stanie ww. zbiorników wodnych w tym między innymi:

- 1) zabiegi mobilnej inaktywacji nieorganicznych związków fosforu w wodach jezior; eksploatację strefy inaktywacji fosforu na wlocie rzeki Bogdanka do jeziora Rusałka, oraz strefy inaktywacji fosforu na wlocie rzeki Gołęcinka do jeziora Rusałka – działania te przeciwdziałają masowemu pojawowi glonów planktonowych w jeziorach;
- 2) sprzątnięcie brzegów jezior: Kierskiego, Strzeszyńskiego, Rusałka z nagromadzonych śmieci w pasie 25m (23m lądu + 2m w wodzie licząc od linii wody), w wyniku prac porządkowych w 2016 r. zebrano 8,980 Mg odpadów;
- 3) zabieg wykaszania rdestnicy kędzierzawej (w 2016 wykonano 6 zabiegów). Rdestnica kędzierzawa korzeniąc się w dnie, konkuruje o zasoby pokarmowe z roślinami planktonowymi (glony, sinice), stanowiącymi o wizualnym odbiorze wód zbiornika (kolor wody,

widzialność itp.). Niekoszenie rdestnicy powoduje, że obumierające podlegają rozkładowi, stanowiąc dodatkowe zanieczyszczenie zbiornika.

O wystąpieniu tej rośliny w zbiorniku informują tablice (6 szt.) ustawione na brzegu jeziora.

Ze względu na rozplenie się jej w jeziorze Rusałka, jest konieczne jej wykaszanie.

Z up. PREZYDENTA MIASTA
Z wyrazami szacunku
Maciej Winiński
Z-CA PREZYDENTA MIASTA POZNANIA

Do wiadomości:
Przewodniczący Rady Miasta